

TC.  
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ  
GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ  
RESİM BÖLÜMÜ



GELENEKSEL VE MODERN SANATIN HALI ÜZERİNE YANSIMASI  
(The Influence Of Traditional And Modern Art On Carpet Desing.)

LİSANS BİTİRME ÖDEVİ

Yusuf PETEK

Prof. Dr. Ayça ALPER AKÇAY

Erzurum

2025

## TEŞEKKÜR

Çalışmaya başladığımdan beri benden emeğini ve desteğini esirgemeyen gerek uygulama gerek araştırma kısmında yardımcı olan Prof. Dr. Ayça ALPER AKÇAY hocama teőekkürlerimi sunarım.

Yaşantımın her anında yanımda olan ve desteklerini esirgemeyen değerli arkadaşlarıma sonsuz teşekkür ederim.

## İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR .....	I
İÇİNDEKİLER .....	II
ÖZET .....	IV
ABSTRACT .....	V
ŞEKİLLER DİZİNİ .....	VI
BİRİNCİ BÖLÜM .....	1
GİRİŞ .....	1
Geleneksel Sanat Ve Halı .....	2
Tarihsel Arka Plan .....	2
Anadolu Halıcılığında Sanatsal Motifler .....	4
Motiflerin Tematik Kökeni .....	5
Seçili Motifler ve Anlamları .....	5
Motiflerin Estetik ve Teknik Rolü .....	5
Coğrafi Varyasyonlar .....	6
Geleneksel Halılarda Kullanılan Teknikler .....	6
Düğüm Teknikleri .....	6
İplik Malzemeleri ve Dokuma Yapısı .....	7
Boyama Teknikleri: Bitkisel Renklerin Gücü .....	7
Kadın Emeği ve Kolektif Üretim Kültürü .....	7
Bölgesel Teknik Farklılıklar .....	8
İKİNCİ BÖLÜM .....	9
Modern Sanatın Halıya Uyarlanması .....	11
Sanatsal Disiplinlerin Halıya Etkisi .....	11
Modern Yorumlarla Halı Tasarımı .....	11
Seçilmiş Sanatçı ve Projelerden Örnekler .....	11
Geleneksel Ve Modernin Kesişimi .....	12
Hibrit Yaklaşımlar .....	12
Postmodern Etkileşimler .....	13
Sanat ve Zanaat Arasındaki Sınırlar .....	14
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM .....	15
HALININ ESTETİK NESNEYE EVRİMİ .....	15
Galerilerde Halı .....	15
Yüksek Sanat Nesnesi Olarak Halı .....	15

Geleneksel Ve Modern Sanatın Halı Üzerine Yansıması konulu çalışmam .....	15
SONUÇ.....	17
KAYNAKÇA .....	18

## ÖZET

Bu çalışma, geleneksel ve modern sanat anlayışlarının halı üzerindeki yansımalarını incelemeyi amaçlamaktadır. Halı, tarihsel süreç içerisinde hem işlevsel bir zanaat ürünü hem de estetik değeri yüksek bir sanat nesnesi olarak değerlendirilmiştir. Özellikle Anadolu halıcılığı, zengin motif dili ve teknik çeşitliliğiyle bu sanat-zanaat ikiliğini örneklemektedir.

Tez kapsamında öncelikle geleneksel halıcılığın tarihsel gelişimi, motif sistematığı ve teknik yapısı incelenmiş; ardından modern sanatın ortaya çıkışı ve halıya etkileri ele alınmıştır. Modern sanatın bireysellik, soyutlama ve deneysellik gibi özellikleri, halı tasarımında yeni biçimsel ve anlamsal açılımlar yaratmıştır.

Geleneksel ile modernin kesiştiği noktada ortaya çıkan hibrit tasarımlar, halının estetik bir sanat nesnesine dönüşümünü mümkün kılmıştır. Galerilerde sergilenen halılar, artık sadece kültürel bir nesne değil; çağdaş sanat bağlamında yorumlanan çok katmanlı bir ifade alanı haline gelmiştir.

Sonuç olarak bu tez, halının tarihsel ve çağdaş boyutlarını birlikte ele alarak, sanat-zanaat ilişkisi içinde yeniden tanımlanmasını önermektedir.

**Anahtar Kelimeler:** Halı sanatı, geleneksel motifler, modern sanat, estetik dönüşüm, sanat ve zanaat

## ABSTRACT

This study aims to examine the reflections of traditional and modern art concepts on carpet design. Throughout history, the carpet has been considered both a functional craft product and an artistic object of high aesthetic value. In particular, Anatolian carpet weaving exemplifies this duality of art and craft through its rich vocabulary of motifs and diverse techniques.

Within the scope of the thesis, the historical development, motif system, and technical structure of traditional carpet weaving are first analyzed. Then, the emergence of modern art and its influence on carpets are discussed. Characteristics of modern art such as individuality, abstraction, and experimentation have introduced new formal and semantic dimensions to carpet design.

At the intersection of the traditional and the modern, hybrid designs have emerged, making it possible for carpets to transform into aesthetic art objects. Carpets exhibited in galleries are no longer merely cultural artifacts, but have become multi-layered fields of expression interpreted within the context of contemporary art.

In conclusion, this thesis proposes a redefinition of the carpet within the relationship between art and craft by addressing both its historical and contemporary dimensions.

**Keywords:** Carpet art, traditional motifs, modern art, aesthetic transformation, art and craft

## ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. Gelenksel Ve Modernizm Entegre Çalışmalar/Integrated Studies Of Tradition And Modernism.....	3
Şekil 2. Anadolu Halıcılığında Sanat Motifler- Artistic Motifs İn Anatolian Carpet Weaving.	4
Şekil 3. Anadolunun Estetik Motifleri/Aesthetic Motifs Of Anatolia.....	6
Şekil 4. 6, Midjourney 7 Van Gogh ( Yıldızlı Gece ) .....	10
Şekil 5. Modern Sanat Eserlerinin Hazlı Üzerine Endüstriyel Üretim İle Gecirilmesi / Industrial Production Of Modern Works Of Art .....	11
Şekil 6. Yapay Zeka İle Oluşturulan Pixel Ve Halı Adlı Çalışma / Study Called Pixel And Carpet Created With Artificial Intelligence.....	13

## İKİNCİ BÖLÜM

### MODERN SANATIN ORTAYA ÇIKIŞI VE TEMEL ÖZELLİKLERİ

Modern sanat, 19. yüzyılın sonlarında, özellikle Sanayi Devrimi'nin, kentleşmenin ve teknolojik ilerlemelerin etkisiyle geleneksel sanat anlayışlarına karşı bir duruş olarak ortaya çıkmıştır. Bu yeni sanat anlayışı, akademik kurallara bağlı, idealize edilmiş, biçimsel olarak katı sanatsal üretim biçimlerine karşı bireyselliği, özgürlüğü, deneyselliği ve yenilikçiliği ön plana çıkaran bir tavır geliştirmiştir. Modern sanatçılar, sanatın yalnızca gerçekliği temsil eden bir araç değil, aynı zamanda sanatçının iç dünyasını, duygularını ve düşüncelerini özgürce ifade edebileceği bir mecra olduğunu savunmuşlardır. (Harrison, C., & Wood, P. 2003).

Modern sanatın doğuşu, temellerini büyük ölçüde 19. yüzyılın ikinci yarısında Fransa'da gelişen empresyonizm (izlenimcilik) akımıyla atmıştır. Empresyonist sanatçılar – Claude Monet, Edgar Degas, Pierre-Auguste Renoir gibi isimler– doğrudan gözleme dayalı resim anlayışını benimseyerek, ışık, renk ve anlık izlenimlerle ilgilenmişlerdir. Bu yaklaşım, nesnelerin sabit ve idealize edilmiş bir temsilinden ziyade, öznel bir gerçeklik anlayışına işaret eder.

Empresyonizmi takip eden fovizm (örneğin Henri Matisse), renkleri doğadaki karşılıklarından kopararak ifadenin hizmetine sunmuştur. Kübizm (Pablo Picasso ve Georges Braque), nesnelere geometrik formlara indirgerken perspektif kavramını radikal biçimde sorgulamıştır. Dadaizm, özellikle I. Dünya Savaşı sonrası yaşanan büyük yıkımın ardından sanatın mantık, anlam ve güzellik kavramlarıyla olan bağını koparmış, kaotik ve rastlantısal yaklaşımları savunmuştur. Sürrealizm ise bilinçdışını, düşleri ve psikanalitik öğeleri sanatsal ifade alanına taşımıştır. (Harrison, C., & Wood, P. 2003).

Modern sanat, bu süreçte sadece estetik değil, aynı zamanda felsefi ve toplumsal bir dönüşümün ifadesi haline gelmiştir. Sanatçılar artık yalnızca güzellik üretmeye değil; sorgulayan, eleştiren, düşünce üreten bir konum üstlenmişlerdir. Bu bağlamda modern sanat, sanatın işlevini ve anlamını yeniden tanımlamış; sanat eserinin sadece biçimsel değil, aynı zamanda kavramsal ve bağlamsal bir değer taşıyabileceğini ortaya koymuştur.

#### Sekil 4

6, Midjourney 7 Van Gogh ( Yıldızlı Gece )



Modern sanatın temel özellikleri arasında şu unsurlar öne çıkar:

**Bireysellik ve Öznellik:** Sanatçının kendi iç dünyasını, algılarını ve düşüncelerini ifade etmesi ön plandadır.

**Biçimsel Deneş ve Yenilik:** Perspektif, anatomi, kompozisyon gibi geleneksel kurallar sorgulanır ve yeniden şekillendirilir.

**Soyutlama:** Gerçekliğin doğrudan temsili yerine, anlamın simgesel veya soyut yollarla aktarımı tercih edilir.

**Toplumsal ve Politik Sorgulama:** Sanat, dönemin siyasi, ekonomik ve kültürel koşullarına karşı eleştirel bir bakış sunar.

**Malzeme ve Teknik Çeşitliliği:** Tuval ve boya dışında farklı malzemelerle, kolaj, assemblaj, performans gibi yeni ifade yolları benimsenir.

Sonuç olarak, modern sanat; geçmişin sanat anlayışlarını alt üst eden, estetik kuralların ötesine geçerek sanatın sınırlarını sürekli genişleten ve bireyin içsel dünyasına ayna tutan bir devrim niteliği taşımaktadır. Bu yaklaşım, yalnızca sanatta değil, düşünsel yapıda da radikal bir dönüşümün habercisidir. Modern sanatın açtığı bu yol, daha sonra gelişecek olan postmodern sanat ve çağdaş sanat pratiklerinin de temelini oluşturmuştur (Arnason, H. H., & Mansfield, E. C. 2013).

## Modern Sanatın Halıya Uyarlanması

### Sanatsal Disiplinlerin Halıya Etkisi

Modern sanatın halıya etkisi, özellikle Bauhaus ve çağdaş tekstil sanatçılarının üretimleriyle somutlaşmıştır. Resim, heykel, grafik gibi disiplinler halı tasarımına yön vermeye başlamış; halı, bir anlatım aracı olarak değerlendirilmiştir.

### Modern Yorumlarla Halı Tasarımı

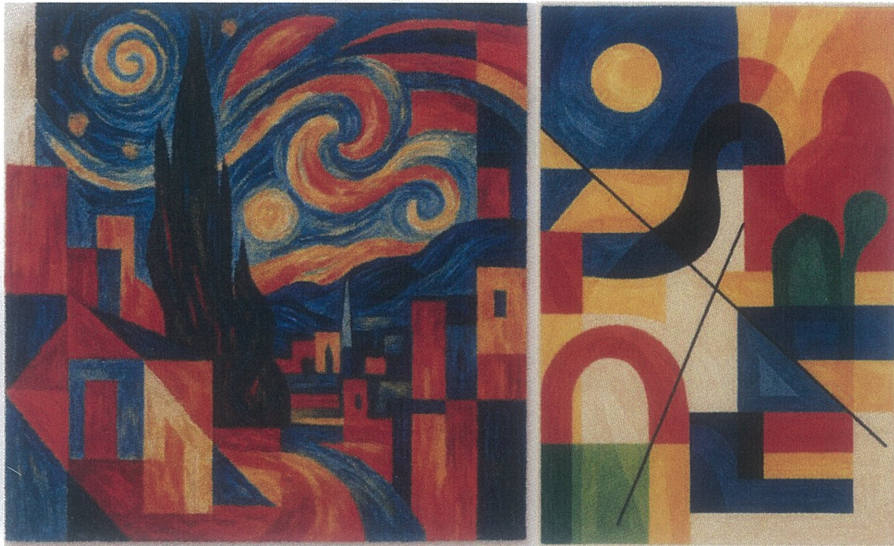
Modern halı tasarımlarında figüratif olmayan biçimler, soyut desenler ve kavramsal yaklaşımlar öne çıkmaktadır. Artık halılar sadece dekoratif değil; bir düşüncenin ya da eleştirinin taşıyıcısı olabilmektedir.

### Seçilmiş Sanatçı ve Projelerden Örnekler

Günümüzde halı ile çalışan sanatçılar arasında Alexandra Kehayoglou, Faig Ahmed gibi isimler öne çıkmaktadır. Bu sanatçılar, geleneksel teknikleri çağdaş anlamlarla birleştirerek halıyı bir ifade aracı haline getirmişlerdir.

### Şekil 5

*Modern Sanat Eserlerinin Hazlı Üzerine Endüstriyel Üretim İle Gecirilmesi / Industrial Production Of Modern Works Of Art*



## **Geleneksel Ve Modernin Kesişimi**

Geleneksel halıcılık, tarih boyunca kültürel belleği yansıtan bir zanaat alanı olarak varlığını sürdürürken, modern sanatla ve çağdaş tasarım anlayışlarıyla kurduğu etkileşim sayesinde yeni yorumlara açık, dinamik bir ifade aracına dönüşmektedir. Bu kesişim alanı, sadece estetik değil; aynı zamanda kavramsal ve sosyokültürel düzeyde de çok katmanlı anlamlar üretmektedir. Geleneksel ile modernin iç içe geçmesiyle ortaya çıkan bu hibrit yapı, günümüzde halıyı yeniden tanımlayan güçlü bir sanatsal dönüşüm alanı olarak değerlendirilmektedir.

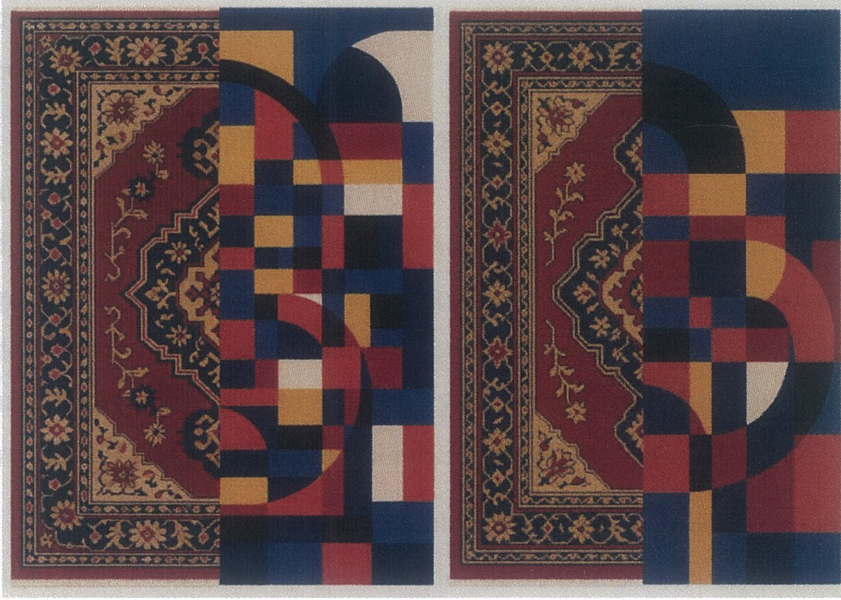
## **Hibrit Yaklaşımlar**

Son yıllarda sanatçılar, tasarımcılar ve zanaatkârlar arasında giderek yaygınlaşan bir eğilim, geleneksel motiflerin modern teknik ve anlatı biçimleriyle harmanlanmasıdır. Bu yaklaşımlar, hibrit estetik adı verilen yeni bir sanatsal dili doğurmuştur. Özellikle Anadolu halıcılığında yer alan “elibeline”, “koçboynuzu”, “bereket”, “hayat ağacı” gibi semboller, çağdaş grafik düzenlemeler, dijital baskı teknikleri veya soyut sanat anlayışlarıyla yeniden ele alınmakta ve halı yüzeyinde yepyeni anlam katmanları kazanmaktadır.

Bu hibrit yaklaşımlar sayesinde, bir yandan kültürel mirasa bağlılık sürdürülürken öte yandan günümüz estetik taleplerine yanıt verebilen çağdaş eserler ortaya çıkmaktadır. Bu durum, halının sadece dekoratif değil; aynı zamanda eleştirel, deneysel ve kavramsal bir alan olarak da varlık göstermesini sağlar. Örneğin, bazı sanatçılar geleneksel dokuma tekniklerini korurken, motifleri parçalayıp yeniden düzenleyerek geçmişe dair bir “anımsama” yaratmakta; bazıları ise geleneksel dokuma zeminine çağdaş toplumsal imgeler işleyerek tarih ve günümüz arasında bir görsel diyalog kurmaktadır.(Acar, S., & Önemli, S. 2020).

## Şekil 6

*Yapay Zeka İle Oluşturulan Pixel Ve Halı Adlı Çalışma / Study Called Pixel And Carpet  
Created With Artificial Intelligence*



### Postmodern Etkileşimler

Postmodern sanat, özellikle 20. yüzyılın son çeyreğinden itibaren halı tasarımı üzerinde belirgin bir etki yaratmıştır. Postmodernizmin temel estetik ilkeleri olan eklektizm, ironi, geçmişin yeniden yorumlanması, parçalanmış anlatılar ve kültürel alıntılar, halı yüzeyine de yansımış; bu durum halının sadece bir yer örtüsü değil, anlatımsal bir yüzey olarak ele alınmasına neden olmuştur. (Acar, S., & Önemli, S. 2020).

Özellikle postmodern sanatın temel özelliklerinden biri olan alıntılama (intertextuality), geleneksel halı desenlerinin başka kültürel referanslarla bir araya getirilmesiyle öne çıkar. Örneğin, klasik bir Osmanlı halı motifinin içine yerleştirilen popüler kültür öğeleri veya Batı sanat tarihine gönderme yapan figürler, hem ironik hem de eleştirel bir bağlam yaratır. Bu durum, halının salt zanaat ürünü olmanın ötesine geçerek toplumsal hafızayı sorgulayan bir sanat nesnesi haline gelmesini sağlar.

Aynı zamanda bazı çağdaş halı sanatçıları, geleneksel halı biçimini koruyarak “boşluk”, “eksiklik” ya da “tekrarsızlık” gibi postmodern anlatı tekniklerini kullanmakta; böylece motif düzenlerini kasıtlı olarak bozarak izleyicinin beklentisini altüst etmektedir. Bu tarz uygulamalar, halı yüzeyinde görsel bir kırılma yaratarak alışıldık estetik düzenin ötesine geçilmesine imkân tanır.

## Sanat ve Zanaat Arasındaki Sınırlar

Geleneksel olarak zanaat, tekrar eden teknik beceriye dayalı, fonksiyonel üretim biçimi olarak değerlendirilmiş; sanat ise yaratıcı ve bireysel ifade alanı olarak daha üst bir kategoriye yerleştirilmiştir. Ancak modernleşme ile birlikte bu ikili yapı sorgulanmaya başlanmış, özellikle el sanatlarında üretim biçimi ile anlam üretimi arasındaki ayrım bulanıklaşmıştır.

Halı, bu bağlamda sanat ve zanaat arasındaki sınırların yeniden tartışıldığı bir örnek alan haline gelmiştir. Özellikle el dokuması halılar, hem fiziksel emek hem de yaratıcı düşünce gerektirdiği için bu ayrımın sorgulanmasına neden olmuştur. Çağdaş sanatçılar, geleneksel dokuma yöntemlerini kullanarak soyut sanat eserleri üretmekte; bazıları ise doğrudan “halı” formunu terk ederek dokuma fikrini video, performans ve yerleştirme sanatına taşımaktadır. Böylece halı, yalnızca bir nesne değil; aynı zamanda bir fikir, bir süreç ve bir temsil biçimi olarak ele alınmaktadır. (Kehayoglou, A. 2017).

Bu durum, halının toplumsal cinsiyet, sınıf, gelenek ve modernlik gibi kavramlarla ilişkilendirilerek çok boyutlu biçimde yorumlanmasına olanak tanır. Kadın emeğiyle üretilen geleneksel halılar, çağdaş feminist sanat içinde yeniden değerlendirilmekte; zanaatın sanattan aşağı görülmesini eleştiren kuramsal yaklaşımlar halı gibi üretim alanlarını merkezi bir konuma taşımaktadır.

## ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

### HALININ ESTETİK NESNEYE EVRİMİ

#### Galerilerde Halı

Günümüzde halılar sanat galerilerinde, bienallerde ve çağdaş sanat sergilerinde yer almakta; bu da onların bir sanat nesnesi olarak konumlandırılmasını sağlamaktadır.

#### Yüksek Sanat Nesnesi Olarak Halı

Bir zamanlar sadece evlerde yer alan halılar, bugün koleksiyonluk bir sanat eseri olarak müzelerde ve özel koleksiyonlarda yer almaktadır. Bu da halının zanaatten sanata uzanan serüvenini somutlaştırır. (Özdemir, M. 2018).

#### Geleneksel Ve Modern Sanatın Halı Üzerine Yansıması konulu çalışmam

Geleneksel olan ile modern olanın, sessizlik ile ifade gücünün, geçmiş ile bugünün derin bir yüzleşmesidir. Sanatçının amacı, yalnızca bir portre sunmak değil; bu portre aracılığıyla, kadının tarihsel temsiline ve günümüzdeki görünürlüğüne dair bir düşünsel alan yaratmaktır. Tuval olarak seçilen halı, rastgele bir yüzey değil; bilinçli bir tercih olarak, Anadolu'nun kültürel belleğini, kadın emeğini ve susturulmuş hikâyeleri sembolize eder. Yüzyıllar boyunca kadınlar halılar dokudu; şimdi bu halının üzerine onların yüzü dokunuyor.

Sanatçı, portredeki figürü idealize etmek yerine insanileştirmeyi seçmiştir. Gözlerdeki hafif hüznün, dudaklardaki kapanıklık ve yüzün doğrudan bakışı izleyicide hem bir rahatsızlık hem bir çağrı yaratır. Bu, “bana bak” diyen bir bakış değildir sadece. Aynı zamanda şunu da söyler gibidir:

“Ben de buradayım. Süs eşyası değilim. Anlatacaklarım var.”

Başı örtülü figür, sadece dini ya da kültürel bir simgeyle özdeşleşmek için değil; kadının örtülen, bastırılan, süslenen ve çoğu zaman temsille yetinilen haline bir gönderme yapar. Başörtüsüne yerleştirilen inci benzeri taç, hem kadının içsel zarafetini hem de ona atfedilen ‘geleneksel kutsallığı’ taşır. Ancak bu zarafet, eser boyunca kullanılan gri-mavi tonların soğukluğuyla dengelenir. Böylece sanatçı, seyirciyi romantik bir bakıştan uzaklaştırır ve kadının güzelliğini değil, varoluşsal derinliğini sorgulamaya davet eder. (Özdemir, M. 2018).

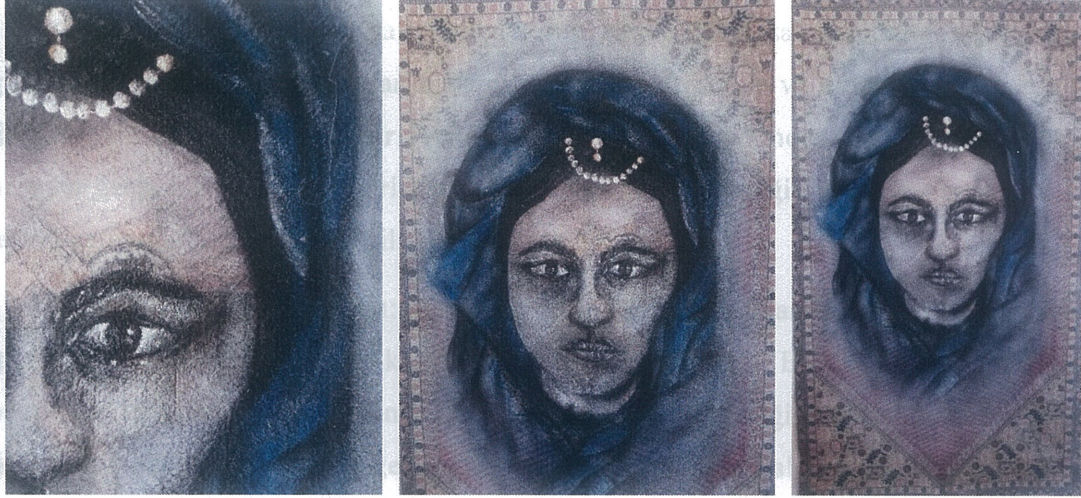
Halının üzerinde yer alması da çok katmanlı bir anlatı yaratır. Halı, gelenekte yer örtüsü veya duvar süsü olarak kullanılır; ancak burada figür adeta halının üstünden yükselir gibidir. Bu, kadının hem tarih boyunca üzerine bastığımız, duvara astığımız bir simge olarak kullanıldığını hem de artık bir birey olarak görünmek istediğini simgeler.

Aynı zamanda teknik açıdan bakıldığında, sanatçının geleneksel yüzey üzerinde modern boya tekniğiyle çalışması, disiplinler arası bir başkaldırıdır. “Neden bir halı tuval olmasın? Neden gelenek sadece korunacak bir nesne olarak kalmasın, yeniden üretilmesin?” gibi sorularla sanat tarihine ve toplumsal belleğe müdahale eder. (Seyidoğlu, H. 2010).

Sonuç olarak bu eser; kadınlık, gelenek, kimlik, görünürlük ve ifade özgürlüğü gibi çok katmanlı temaları taşıyan görsel bir manifestodur. Sanatçı, bir yüz üzerinden bütün bir sosyokültürel arka planı resmetmekte ve geleneksel olanın içinde gizlenmiş modern potansiyeli ortaya çıkarmaktadır.

#### Şekil 7

*Geleneksel Ve Modern Sanatın Halı Üzerine Yansıması konulu çalışmam*



## SONUÇ

Bu tez çalışması, halının geleneksel köklerinden beslenen zanaat yönü ile modern sanat pratikleri arasındaki etkileşimi irdeleyerek, bu iki alan arasında nasıl estetik, kavramsal ve kültürel bir köprü kurulduğunu ortaya koymayı amaçlamıştır. Halı, yalnızca işlevsel bir eşya ya da geleneksel bir zanaat ürünü olmanın ötesine geçmiş; tarihsel süreçte bir anlatı aracı, kimlik taşıyıcısı ve çağdaş sanatın yenilikçi formlarına açık bir ifade alanı haline gelmiştir.

Geleneksel halı motifleri, üretim teknikleri ve sembolik değerleri; modern sanatın soyut, deneysel ve çoğu zaman eleştirel doğasıyla yeniden yorumlanmakta ve dönüştürülmektedir. Bu bağlamda halı, sadece geçmişin kültürel mirasını temsil etmekle kalmamakta, aynı zamanda günümüz sanatçıların yorumlarıyla dinamik ve yaşayan bir ifade biçimine dönüşmektedir. Sanat-zanaat ayrımının bulanıklaştığı bu kesişim noktasında halı, hem el emeğine dayalı üretimin önemini vurgulamakta hem de sanatsal özgünlüğün taşıyıcısı olarak öne çıkmaktadır.

Bugün çağdaş sanat galerilerinde, müzelerde, kamusal alanlarda ve dijital sanat platformlarında yer bulan halılar; sanatın mekânla, izleyiciyle ve kültürel bağlamla kurduğu ilişkiyi yeniden tanımlamaktadır. Aynı zamanda ev içi kullanımdan kamusal sanat formlarına uzanan geniş bir yelpazede varlık göstererek, geçmişin estetiği ile geleceğin vizyonunu bir araya getiren hibrit bir estetik dili inşa etmektedir.

Sonuç olarak, halı sanatı; sadece estetik değil, aynı zamanda sosyokültürel, tarihsel ve politik anlamlar taşıyan çok katmanlı bir ifade biçimidir. Bu bağlamda geleneksel ile modernin kesişiminde konumlanan halı, hem kültürel sürekliliği hem de dönüşümü mümkün kılan bir sanat formu olarak değerlendirilmelidir. Bu çalışma, halının bu dönüşüm sürecindeki yerini anlamaya katkı sağlamış ve halının sanat tarihindeki yerinin yeniden düşünülmesine zemin hazırlamıştır.

## KAYNAKÇA

- Gombrich, E. H. (2006). *Sanatın Öyküsü* (S. Kansu, Çev.). Remzi Kitabevi.
- Arnheim, R. (2006). *Sanat ve Görsel Algı*. Metis Yayınları.
- Yetkin, S. (1981). *İslam Ülkelerinde Sanat*. Türkiye İş Bankası Yayınları.
- Ögel, B. (1991). *Türk Kültür Tarihine Giriş* (5. Cilt). Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Erbek, G. (1996). *Türk Halı Sanatı*. Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Balcı, S. (2009). *Geleneksel Türk halılarında kullanılan motifler ve anlamları*. Turkish Studies, 4(8), 59–78.
- Yürük, A. (2015). *Geleneksel halı motiflerinin kültürel ve sanatsal değeri*. Folklor/Edebiyat, 21(83), 179–197.
- Köksal, M. (2002). *Türk Halıları: Teknik ve Sanatsal Özellikleri*. Ankara Üniversitesi Yayınları.
- Harrison, C., & Wood, P. (2003). *Art in Theory 1900–2000: An Anthology of Changing Ideas*. Blackwell Publishing.
- Arnason, H. H., & Mansfield, E. C. (2013). *History of Modern Art\** (7th ed.). Pearson.
- Acar, S., & Önemli, S. (2020). *Çağdaş sanatta bir ifade aracı olarak halı*. Journal of International Social Research, 13(74), 1154–1166.
- Kehayoglou, A. (2017). *Weaving landscapes: Alexandra Kehayoglou*. National Gallery of Victoria (NGV Triennial).
- Özdemir, M. (2018). *Postmodern sanatta gelenekselin yeniden üretimi: Halı örneği*. Sanat ve Tasarım Dergisi, 9(2), 48–66.
- Seyidoğlu, H. (2010). *El sanatlarında sanat-zanaat ayrımı*. Türk Kültürü İncelemeleri Dergisi, (23), 111–130.
- Smith, T. (2012). *Thinking Contemporary Curating*. Independent Curators International.
- Barrett, T. (2011). *Why Is That Art? Aesthetics and Criticism of Contemporary Art*. Oxford University Press.